

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені С. КУЗНЕЦЯ**

Кафедра МВПФ

ЛЕКЦІЯ

з навчальної дисципліни

«КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ»

Змістовий модуль 1.

**Змістовий модуль 1. Теоретичні основи культурної
дипломатії**

**Лекція 1. Вступ до курсу «Культурна
дипломатія»: предмет, функції та
методологія**

Структура курсу:
150 год. 5 кредитів, 2 модуля
20 год. лекцій
30 год. практичних занять
100 год. самостійна робота
Форма контролю - залік

Викладач: Олена Валентинівна Кравченко
доцент, доктор історичних наук,
професор кафедри МВПФ

ПИТАННЯ

- 1. Поняття культурної дипломатії.**
- 2. Функції та методологія.**

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с.**
- 2. Поплавська М. В. Культурна дипломатія: трансформація дефініції поняття в контексті еволюції світової спільноти (1930-ті – початок 2020-х рр.). Культура і сучасність : альманах. 2022. № 2. С. 30–35.**

Мета навчальної дисципліни:

- отримання теоретичних знань і формування практичних навичок у сфері культурної дипломатії
- розуміння впливу культурної дипломатії на зовнішню політику держави
- усвідомлення специфіки реалізації культурної дипломатії в різних країнах

ЩО МИ БУДЕМО ВИВЧАТИ?

**ОБ'ЄКТ – ДИПЛОМАТІЯ,
ДИПЛОМАТИЧНІ ВІДНОСИНИ**

**ПРЕДМЕТ – КУЛЬТУРНА
ДИПЛОМАТІЯ ТА
ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ**

Ознайомлення з основними етапами розвитку культурної дипломатії в історичній ретроспективі

Розуміння специфіки використання культурної дипломатії як інструменту реалізації національних інтересів держави

Вивчення концепцій моделей, форм і комунікативних технологій культурної дипломатії

Завдання навчальної дисципліни

З'ясування місця та ролі культурної дипломатії в системі міжнародних відносин

Ознайомлення із суб'єктами культурної дипломатії

Аналіз особливостей культурної дипломатії України та інших країн

Поняття культурної дипломатії

Термін «культурна дипломатія»

- Поява: ХХ ст.
- Термін «культурна дипломатія» запровадив до наукового обігу американський дослідник Фредерік Баргурн (Frederick C. Barghoorn) у 1960-х рр., який визначив її як *«маніпулювання культурними матеріалами й кадрами з пропагандистською метою»*, маючи на увазі пропагандистську практику СРСР.

Дипломатія

Культурна

Публічна

Розрізняються за метою та засобами

Культурну дипломатію як інструмент м'якої сили в сучасній дипломатичній практиці нерідко асоціюють із публічною дипломатією

Культурна дипломатія

- вид дипломатії, який використовує культурне надбання країни: мистецтво, включаючи живопис, скульптуру, театр, кінематограф, музику; літературу (втілюються такі ініціативи, як створення бібліотек в іноземних державах, переклад на іноземні мови творів національних авторів); освіту (надаються освітні програми іноземним студентам; реалізуються проекти наукового і академічного обміну, мовних програм за кордоном).

Cummings, Milton C. (2009). Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey // Cultural Diplomacy Research Series. Washington DC: Americans for the Arts (formerly Center for Arts and Culture). p. 1.

Культурна дипломатія

- вид публічної дипломатії та інструмент «м'якої сили», який можна визначити як «обмін ідеями, інформацією, творами мистецтва та іншими компонентами культури між державами й народами з метою зміцнення взаєморозуміння».

"Cultural Diplomacy, Political Influence, and Integrated Strategy," in Strategic Influence: Public Diplomacy, Counterpropaganda, and Political Warfare, ed. Michael J. Waller (Washington, DC: Institute of World Politics Press, 2009), 74.

Культурна дипломатія

- є політичною діяльністю, яка служить національним інтересам «під прикриттям культури»

американський науковець Філіп Тейлор (Philip M. Taylor)

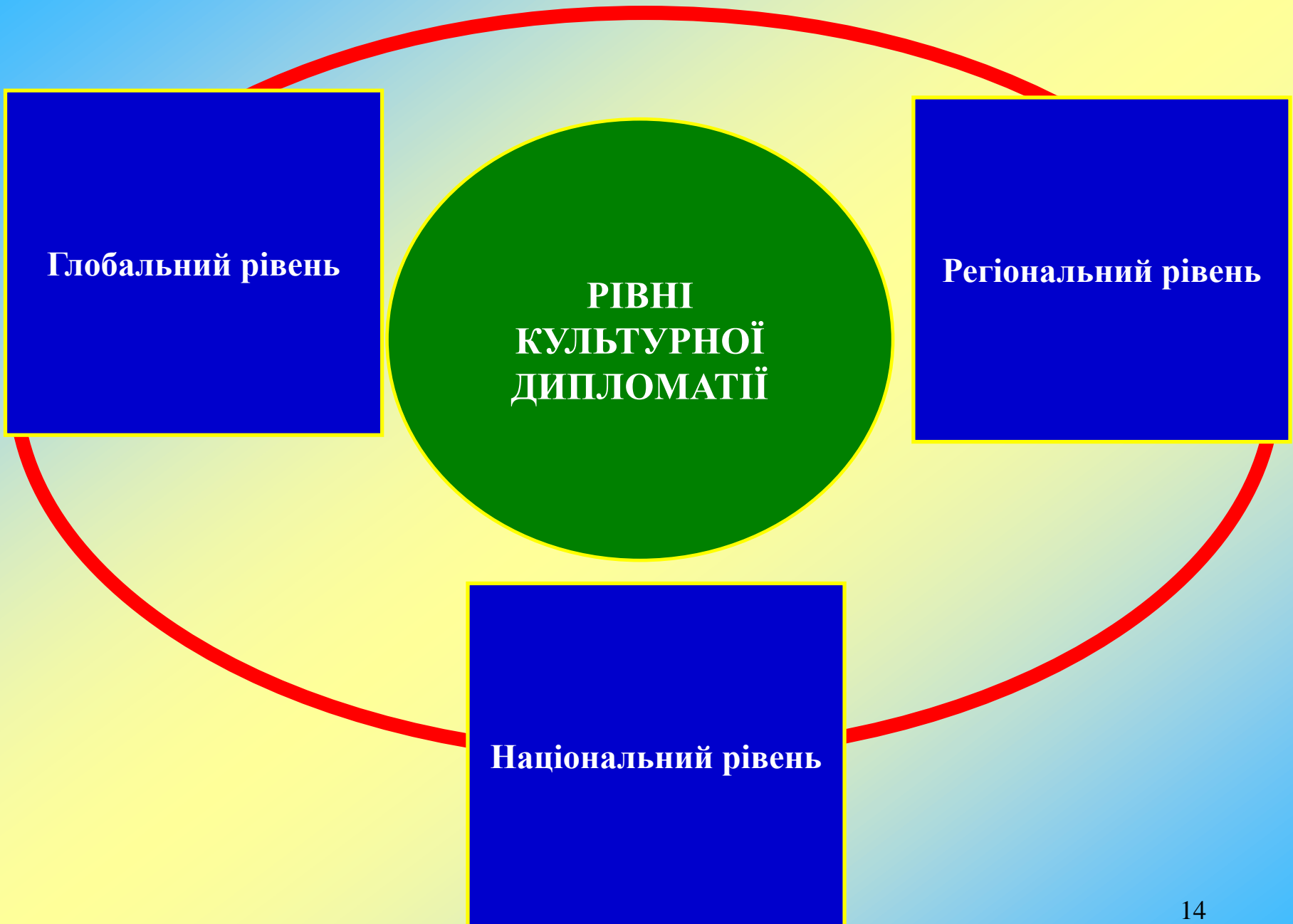
Він поділяє головні елементи м'якої сили на довгострокові (власне культурні й освітні обміни, а також створення спільної довіри) та короткострокові (поширення інформації через медіа). Вона відіграє роль не тільки містка між країнами та цивілізаціями, а й майданчика для ефективної взаємодії громадянського суспільства, державного сектора, бізнесу.

Культурна дипломатія

- розглядається як концептуальна стратегія держави на основі міжнародних, європейських норм та норм внутрішньодержавного права з метою створення цілісного позитивного образу держави, орієнтованого на цінності.

**ГОЛОВНА
ФУНКЦІЯ
КУЛЬТУРНОЇ
ДИПЛОМАТІЇ**

**формування сприятливого
образу країни, на основі якого
можливо будувати відповідні зв'язки
з міжнародними акторами**

Глобальний рівень

РІВНІ
КУЛЬТУРНОЇ
ДИПЛОМАТІЇ

Регіональний рівень

Національний рівень

ФУНКЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

підтримка безпеки та миру у світі, що передбачає посилення міжнародної співпраці

усунення та попередження конфліктів на релігійному, культурному, етнічному рівні

збереження культурного розмаїття

боротьба з культурною уніфікацією

ГЛОБАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

держави взаємодіють в рамках спільних проєктів, інституцій системи ООН, Великої сімки, Великої двадцятки і проєктів з формування та управління глобальними ініціативами у сфері міжкультурного та міжрелігійного діалогу.

**ФУНКЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ
ДИПЛОМАТІЇ**

**формування
взаємовигідних
партнерських
відносин з
акторами, які її
оточують, шляхом
формування та
підтримки
спільного
позитивного
культурного
простору**

**РЕГІОНАЛЬНИЙ
РІВЕНЬ**

**взаємодія
відбувається
переважно в межах
регіональних
інтеграційних
утворень, на
європейському
рівні можна
зазначити участь в
культурних
проектах РЄ та
культурній політиці
ЄС**

**ФУНКЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ
ДИПЛОМАТІЇ**

**захист
національних
інтересів та
вирішенню
завдань,
спрямованих на
розвиток країни**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
РІВЕНЬ**

**практична
діяльність держави
з впровадження
національної
стратегії чи
програми
в сферу культурної
дипломатії та
зовнішньої політики
загалом**

- **Культурна дипломатія може відігравати важливу роль у досягненні цілей зовнішньої політики держави та навіть у підтриманні національної безпеки**
- **Пріоритетними завданнями культурної дипломатії є: підтримка культурних зв'язків з міжнародними акторами; участь у міжкультурному діалозі; пропагування сильних сторін власної держави шляхом просування її культурних досягнень**

ПЛАН СЕМІНАРУ 1

Вступ до курсу «Культурна дипломатія»: предмет, функції та методологія

ПИТАННЯ

1. Які є форми реалізації культурної дипломатії?
2. Чому після подій 2014 року в Україні виник посилений інтерес до методів культурної дипломатії?
3. Розкрийте взаємозв'язок культурної та публічної дипломатії.
4. Якою є роль посольства в реалізуванні культурних обмінів, забезпеченні культурної присутності й популяризуванні культури країни за кордоном?
5. Опишіть роль культурної дипломатії в зовнішньополітичній діяльності держав.